

Гуткевич С.О.

д.е.н., проф., зав.кафедри міжнародної економіки

Національний університет харчових технологій

МІГРАЦІЯ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ ПРИВАБЛИВІСТЬ

***Анотація.** Розглянуто інвестиційну привабливість країни та міграцію в сучасних умовах як фактор впливу на інвестування.*

***Ключові слова:** інвестиції, міграція, інвестиційна привабливість, фактори*

MIGRATION AS FACTOR AFFECTING THE INVESTMENT ATTRACTIVENESS

***Abstract.** Investment attractiveness of country and migration as a factor influencing the investment nowadays are discussed.*

***Key words:** investment, migration, investment attractiveness*

В сучасних умовах розвиток економіки залежить від обсягів і якості інвестицій. Загальний інвестиційний клімат держави визначається численними факторами. Проблема формування інвестиційної привабливості вимагає глибоких наукових розробок, особливо в контексті міжнародної міграційної діяльності.

Між інвестиційною привабливістю та міграцією капіталу є певний взаємозв'язок, оскільки з підвищенням рівня інвестиційної привабливості зростають міграційні потоки, в т.ч. фінансові. Інвестиційна привабливість держави визначається факторами, що стимулюють розвиток національної економіки. За обсягом іноземних інвестицій визначають інтеграцію країни у світову спільноту.

Фактори, що впливають на залучення іноземних інвестицій, можна підрозділити на двох груп, виділивши позитивні і негативні їхні сторони, або переваги і недоліки надання інвестицій для закордонних інвесторів. Якщо

“недоліки” перевищують “переваги”, це пояснює нестабільність інвестиційного процесу в країні, що залежить від багатьох суб’єктивних факторів.

Таблиця 1. Фактори, що впливають на залучення іноземних інвестицій

Переваги для прямих іноземних інвестицій	Перешкоди для іноземних інвесторів
• Географічне положення в Європі • Чисельність населення • Сприятливі природні умови • Ємний ринок • Нерозвинена виробнича і соціальна інфраструктури • Високий рівень освіти населення • Рівень кваліфікації робочої сили, у тому числі інженерно-технічних працівників • Низький рівень заробітної плати • Соціальна незахищеність працівників • Низький рівень конкуренції в країні	• Міжнародний рейтинг країни • Недостатньо висока політична відповідальність держави та державних гарантій для іноземних інвесторів • Низький рівень економічної безпеки • Високий рівень інвестиційного ризику • Економічна нестабільність • Бюрократичний апарат з низьким рівнем доходів • Міграційні процеси, в т.ч. міжнародна міграція • Культура ведення переговорів з інвесторами • Недостатньо розвинений внутрішній фінансовий ринок • Низький рівень розвитку соціальної інфраструктури

Географічне положення і природні умови України, велика чисельність населення і високий рівень його освіти – сприятливі показники для інвесторів. Особливо, коли визначена частина населення не має постійної роботи і стабільного доходу. Низький рівень заробітної плати може мати і негативне значення, оскільки не сприяє зацікавленості в результатах праці. Соціально не захищена, не затребувана державою кваліфікована робоча сила використовується закордонними підприємцями, оскільки фахівці мають потребу в роботі. В Україні оплата праці

значно нижче, ніж в інших економічно стабільних країнах, що є перевагою для прямих іноземних інвестицій.

Недостатньо розвинута виробнича і соціальна інфраструктура, з одного боку, є перешкодою для західних бізнесменів, з іншої – це гарний об'єкт вкладення капіталу. Разом з тим вкладення капіталу і розвиток якої-небудь країни визначається її економічною безпекою. На процес надходження інвестицій впливає економічна безпека країни, що припускає три рівні: глобальний, регіональний і національний.

Два перших рівні – це міжнародні рівні безпеки, стан яких визначає зовнішню складену фінансової безпеки на національному рівні. Саме такі фактори багато в чому впливають на внутрішній розвиток країни, особливо з неефективною фінансово-кредитною системою, що у даний час властива Україні.

Економіка країни реагує на зміни на світовому фінансовому ринку. Тому внутрішній економічний розвиток країни залежить від надходження іноземного капіталу у виді кредитів і інвестицій; змін світових цін на товари, процентних ставок і курсів іноземних валют; рівня використання досягнень науково-технічного прогресу.

Географічна структура іноземного інвестування в Україні формується під впливом багатьох взаємозалежних груп факторів, потребою диверсифікованості.

Для іноземних інвесторів дуже важливою умовою є створення в країні-реципієнті сприятливого клімату для їхньої діяльності.

Серед меж загального характеру до першочергового відносяться: стабільність політичної обстановки і довіра урядові; надійність інформаційного забезпечення; простір дій для приватного підприємництва; адекватне і прогнозоване оподатковування; правові й інші гарантії виконання договорів; скорочення ролі бюрократичного апарата управління, спрощення процедури видачі дозволів; ліберальний зовнішньоторговельний режим; можливість користуватися недорогими послугами інфраструктури, такими як електроенергія, вода, телекомунікації, транспортне повідомлення тощо; відсутність контактів із кримінальними структурами.

Важливим фактором, що впливає на іноземні інвестиції є процедура проведення переговорів з інвесторами. Необхідно завчасно вирішити яка інформація може бути представлена без будь-яких обмежень, що будуть передаватися при підписанні угоди про конфіденційність і, що тільки після підписання інвестиційної угоди, а також порядок ознайомлення з інформацією і копіювання документів слід визначити на якому етапі переговорного процесу можливо відвідування об'єкту інвестування і підготувати програму відвідування.

Для забезпечення розвитку виробництва з використанням інвестиційних ресурсів необхідно, щоб державна політика була спрямована на залучення іноземного капіталу в економіку України.

Міжнародна міграція в сучасних умовах є однією з особливостей розвитку світової економіки з огляду на обсяги, динаміку та наслідки для країн. Відповідні процеси мають вагомий вплив не лише на економічне, але й соціальне, культурне та політичне середовище. Це, з однієї сторони, може погіршувати інвестиційну привабливість країни, а з іншої – стимулює розвиток економіки, сприяє притоку інтелектуального капіталу у формі висококваліфікованої робочої сили, створює додаткові робочі місця.

Вплив міжнародної міграції як одного з факторів та її наслідки на інвестиційну привабливість країни є актуальним та перспективним напрямком її розвитку.

Література

1. Gutkevych S. *Investment: Theory and Practice. Tutorial.* – Польща: VOLUMINA.PL Daniel Krzanowski, 2012. -193 p.
2. *Модель розвитку галузей економіки / за ред. проф. Гуткевич С.О.* – К.: НТУУ «КПІ», 2011.